

zaaknummer:	720191
afdelingsnaam:	BenO-Ruimtelijke Kwaliteit
steller:	Joram Grunfeld
telefoonnummer	035 629 2878
onderwerp:	Politieke lobby Gemeente Utrecht Basistakenpakket Omgevingsdienst

Voorstel

1. Bestuurlijk steun te geven aan de politieke lobby van gemeente Utrecht over het zogenoemde basistakenpakket Omgevingsdienst onder de Omgevingswet.

Samenvatting

Al geruime tijd wordt er op ambtelijk niveau het gesprek gevoerd over het basistakenpakket voor de omgevingsdienst onder de Omgevingswet. Het basistakenpakket gaat over de milieutaken die een gemeente verplicht dient onder te brengen bij een Omgevingsdienst (OFGV voor Hilversum). Hilversum heeft tot nu toe alleen de basistaken ondergebracht en voert de rest van de taken zelf uit.

Omdat het gesprek op ambtelijk niveau niet vordert, heeft de gemeente Utrecht het initiatief genomen ook op politiek niveau te gaan lobbyen richting de tweede kamer. Gemeente Hilversum is gevraagd hieraan steun te geven.

Inleiding

Door de komst van de Omgevingswet wordt ook het Activiteitenbesluit herzien. Voor een aantal branches zullen een deel van de milieuregels niet meer landelijk geregeld worden maar krijgen deze een plaats in het Omgevingsplan. De regels voor de overgebleven branches en de branche overstijgende milieuregels (bijvoorbeeld stookinstallaties van bedrijven) vinden hun plaats in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (het BAL). Met deze verandering verandert ook het zogenaamde basistakenpakket (BTP). Dit zijn de milieutaken die het bevoegd gezag verplicht moet beleggen bij een Omgevingsdienst.

De eerste voorstellen van het ministerie over de aanpassing van het basistakenpakket zouden bij doorberekening naar het Hilversumse bedrijvenbestand leiden tot een forse verschuiving. In plaats van de huidige 80 bedrijven die in het takenpakket van de OFGV zitten zouden in de nieuwe situatie meer dan 300 bedrijven helemaal en 400 bedrijven gedeeltelijk moeten worden overgedragen. Gedeeltelijk overdragen van bedrijven is ongewenst omdat er dan twee partijen bij één bedrijf toezicht komen houden op hetzelfde thema (milieu). Terwijl wij in Hilversum goede ervaringen hebben met het zelf uitvoeren van het toezicht bij niet complexe bedrijven. Deze situatie doet zich voor bij meerdere gemeenten, die ervoor hebben gekozen hun milieutaken net als Hilversum (groten)deels zelf uit te voeren.. Daarom is er sinds medio 2019 op ambtelijk niveau overleg gevoerd tussen gemeenten onder leiding van de VNG en het rijk over het basistakenpakket. Hilversum is in dit traject ambtelijk gezamenlijk opgetrokken met de gemeente Utrecht en gemeente Tilburg.

Vanuit de gemeenten is de inzet hierbij:

- Een beleidsneutrale overgang bereiken zoals eerder is afgesproken over de implementatie van de Omgevingswet. Dit bereiken door aan te sluiten bij de huidige systematiek, waarbij alleen complexe milieutaken en taken met een regionaal belang basistaken zijn.
- Ambachtelijke bedrijven horen niet in het basistakenpakket van de omgevingsdienst (zoals garages, aannemers, installateurs) om de relatie ondernemer en buurt te blijven onderhouden (juist ook bij klachten en ontwikkelingen)
- Geen dubbel toezicht bij één bedrijf dit betekent dat branche-overstijgende milieu-activiteiten geen basistaak zijn (koelinstallaties, stookinstallaties, kleinschalige opslag gevaarlijke stoffen)
- Energiebesparing, duurzaamheid en klimaatadaptatie worden steeds belangrijker en krijgen een prominente plaats in zowel Omgevingsvisie als Omgevingsplan zorg dus dat toezicht, overleg, relatiebeheer met grote gebruikers als kantoren, winkelcentra, scholen, lokaal blijft.

Helaas heeft de ambtelijke lobby nog niet genoeg verschuiving kunnen bewerkstelligen. Vanuit de gemeente Utrecht wordt daarom nu opgeschaald en is gestart met een formeel politieke lobby traject. Daarnaast zijn meerdere gemeenten gevraagd, waaronder Hilversum, om gemeente Utrecht te steunen. De gemeenten Eindhoven en Houten hebben hun steun al toegezegd.

Argumenten

Het uitspreken van de politieke steun past bij eerdere keuze om alleen de huidige basistaken bij de OFGV te beleggen. Ook past de lobby bij de uitgangspunten van de Omgevingswet om meer zeggenschap bij het lokaal bestuur neer te leggen.

Bij een forse wijziging van het takenpakket en de verplichting een substantieel deel van het milieutoezicht dat nu lokaal wordt uitgevoerd moet worden ondergebracht bij de OFGV is het waarschijnlijk niet meer mogelijk om milieutaken lokaal uit te voeren. Terwijl het behouden van een robuuste plaatselijke milieu-afdeling zorgt voor milieu expertise gecombineerd met plaatselijke kennis van bedrijven, de omgeving waarin ze zich bevinden, de relatie met de ondernemers en het contact met de buurtbewoners in eigen huis. Ook de interne afstemming en reguliere overleggen met andere afdelingen en expertises (Bucó's, Boa's, bouwtoezicht) blijven in stand. Dit is in de geest van de Omgevingswet waar gevraagd wordt om integraal toezicht, integraal advies, een integrale kijk en benadering.

Kanttekeningen

Het actief steun geven aan deze politieke lobby kan invloed hebben op de relatie met de OFGV. De OFGV vraagt vaak om meer taken. Echter is de OFGV ook ermee bekend dat Hilversum en de bewoners er baat bij hebben om zoveel mogelijk bedrijven in eigen hand, onder plaatselijk toezicht te houden. Het belangrijkste argument hiervoor is dat in Hilversum de bedrijvigheid veelal verweven is met woningbouw. Dit heeft tot gevolg dat er al geregeld hinder wordt ervaren door omwonenden voordat er daadwerkelijk milieuvoorschriften overtreden worden. De taak van toezicht en handhaving ligt veelal in het voorkomen van hinder, de preventieve werking van snel een toezichthouder ter plaatse hebben is voor Hilversum belangrijk. De OFGV snapt dat zij niet op dezelfde wijze toezicht kan uitvoeren als de gemeente doet. Wanneer Hilversum actief mee gaat doen in een lobby om de basistaken niet uit te breiden is dat in lijn met de reactie die wij altijd al aan de OFGV hebben gegeven.

De uitbreiding van het basistakenpakket raakt lang niet alle gemeenten. Dit komt doordat veel gemeenten nu al meer dan de verplichte basistaken bij hun Omgevingsdienst hebben ondergebracht. Voor die gemeenten is het effect dus klein.

Uitvoering

Gemeente Utrecht informeren dat er bestuurlijke steun vanuit Hilversum is voor de lobby over het basistakenpakket voor de omgevingsdienst onder invoering van de Omgevingswet en de OFGV hierover informeren.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Brief gemeente Utrecht aan Tweede Kamerfracties van 20 november 2020